

dem; de kaste os andre i Øjnene, at vi mangle Fædrelandskærlighed, mangle Ret til at nægte de Krav, de stille, og som vi ikke anse for formaalstjenlige! Nej, den sande Fædrelandskærlighed vilde her være, at man traadte til Side og sagde: Dette Parti, Reformpartiet, mangler efter vor Mening alle Betingelser for at regere, men af Kærlighed til Fædrelandet vige vi tilbage for at kunne se, om de dog ikke alligevel ville gøre det bedre end vi. Det vilde være Fædrelandskærlighed og røbe en vis modig Beskedenhed. Og saa Kærligheden til Fædrelandet! Er det ikke det danske Folk, der har blødt paa Valpladsen, er det ikke det danske Folk, der Aar for Aar sender sine Repræsentanter herind, for at vi skulle gøre alt, hvad vi kunne for at hæve Landet og Befolkningen aandeligt og materielt? Er der nogen, der kan tænkes at være knyttet inderligere og varmere til sit Fædreland, end den Mand, der ikke alene dyrker Jorden, men er bunden til Jorden saaledes, at hvis Landet kom under Fremmedherredømme, var det ham umuligt at gaa herfra, han maatte underkaste sig Herredømmet og tage alle Følgerne deraf. Jeg tror ikke, at Historien siger, at Landets Embedsstand særlig er den, der har kæmpet for Frihed og for Fædreland eller særlig har kæmpet for Kongerne. Jeg tror, at Embedsstanden er i Besiddelse af det samme Maal af Fædrelandskærlighed som enhver af os andre, og er villig til i saa Henseende at opfylde sin Pligt, men Historien nævner ikke særlige Eksempler paa, at det er Embedsstanden, der har bevaret et Lands Frihed eller kæmpet for dets Nationalitet og Sprog. Nede i Slesvig ved jeg, at det er den Befolkning, der er knyttet til Jorden, som kæmper modigt og støt for at bevare Tradition og Frihed, men jeg ved ikke, at det siden 64 særlig har været Embedsstanden, der kæmpede for at bevare, hvad der kunde bevares. Naar man henviser til Godsejerne og Adelen, som dem, der i Særdeleshed skulde være konservative, vil jeg sige: Ja selvfølgelig, Adelen er ligesom Bonden for en stor Del knyttet til Jorden, og vi træffe inden for dens Kreds den samme Kærlighed til Landet og Interesse for at bevare det nedarvede som hos Bonden. Men her i vort lille Land, maa vi indrømme, at en Del af Godsejerne leve i Tyskland, og at det saakaldte konservative Parti faar mange af sine Stemmer af tyske Godsejeres Betjente. Det kan ikke nægtes. Og skulde den Ulykke ske en Gang, at vort Fædreland blev besejret og gik ind under en

anden Magts Herredømme, er der dog vel ingen, der vil nægte, at vor som den øvrige europæiske Adel er forgrenet mellem Landene, og at det i alt Fald er den, der vilde have lettest ved at assimilere sig med en fremmed Nation. Vi maa gaa ud fra, at af alle Klasser i Befolkningen ere de, der inderligst, varmest og dygtigst vilde kæmpe for Frihed, for fædrene Sprog og den fædrene Jord, dem, som ved Arbejdet og Fødselen ere knyttede til Jorden. Det vil ingen kunne benægte. Vi kunne tage os let alle Frasser om manglende Fædrelandskærlighed, vi, det Parti, der repræsenterer den store Del af Befolkningen, og vi kunne tage os let alle Beskyldninger for Mangel paa Loyalitet og Mangel paa Agtelse for Kongens Ret. Der er ingen, der har beskyttet Kongens Ret bedre end vi, det brede danske Folks Repræsentanter paa Rigsdagen.

Jeg har kun paa egne Vegne villet protestere imod, hvad den ærede Kultusminister har sagt paa Mødet i Odense, og jeg vil fremdeles sige, at det forbyrser mig, at han kunde tale, saaledes som han gjorde, over for det Parti i Befolkningen, som jeg tilhører. Selv er han jo udgaaet fra et mindre Hjem paa Landet og har i en lang Aarrække fungeret som Sognepræst i et stort Sognekald. Derved maatte han kende Befolkningen, og enhver Udtalelse fra en saadan Mand, som kunde kaste Skygge paa vor danske Landbefolkning med Hensyn til dens Loyalitet og Fædrelandskærlighed og med Hensyn til dens Dygtighed, er særlig uberettiget i hans Mund. Han burde kende Landbefolkningen, han maatte kende den. Men han er jo Embedsmand, og det gaar desværre med Embedsstanden her i Danmark, omtrent som det gaar med Jesuiterne i de katolske Lande, at den Dag en ung Mand træder inden for deres Kreds, maa han afsværge alt, hvad der knytter ham til Hjemmet og til den Del af Befolkningen, han tilhører. Naar man kommer ind i den danske Embedsstand, maa man ganske vist ikke fornægte Forbindelsen med Hjemmet, men man maa fornægte Forbindelsen med det øvrige Folk. Man maa gaa ind i den herskende Klasse, og i den herskende Klasse her i Danmark hersker det Dogme, at Højre skal regere, at ingen anden duer til at regere. Det er en fast Tro, at i det Øjeblik Magten, Regeringen gled ud af Højres Hænder, var Embedsstanden prisgivne Folkets vilde Lyster og Agtelsen for Administrationen tilintetgjort. Derfor har jo ogsaa den ærede